

ikke bestaar af egentlig Hovedgaardsjord. Ellers kunde det jo ogsaa hælde, at en Besidder maatte afgive al Jord fra Godsets Hovedsæde, som han i Regelen selv bebor og driver, og staa tilbage med en eller flere mere eller mindre fjerntliggende Avlsgaarde. Noget saadant vilde selvfølgelig være til største Skade for ham.

Medens det efter Regeringsforslaget var tilladt en Besidder til Afgivelse til Staten at anvise Jord, der falder udenfor Majoratsbesiddelsen, og over hvilken han har eller kan skaffe sig Raadighed, indskrænker Folketingsforslaget denne Ret til kun at omfatte den Jord, Besidderen har Raadighed over ved Lovens Forelæggelse for — som der staar i Betænkningen — at hindre denne i at opkøbe Bondejord og med denne søge indfriet sin Forpligtelse med Hensyn til Jordafgivelse. Saaledes som Ændringen er formuleret, hindrer den imidlertid ethvert Indkøb af Jord i dette Øjemed, og da det i givne Tilfælde vil kunne være af stor Betydning for den afløsende Majoratsbesidder at kunne opretholde Antallet af en Gaards Marker og derigennem Driftsplanen eller afbøde Indgreb i en enkelt Mark, maa det forekomme rigtigt ikke at udelukke Adgangen til en saadan Ordning, naar den erhvervede Jord hidrører fra Hovedgaarde eller større Avlsgaarde.

ad § 3, 3die Stykke. For adskillige af Majoratsgodsernes Vedkommende er en stor Del af Jorden bortforpagtet; og det kan derfor være nødvendigt for Besidderen at afgive saadan Jord til Staten. Man tillader sig derfor at henstille, at der — i Lighed med Landbokommissionens Forslag paa dette Punkt — indsættes en Bestemmelse om, at den Omstændighed, at den af en Besidder anviste *Jord* eller nogen Del af denne er *overdraget en anden til Brug, ikke skal* være til Hinder for Jordens Antagelse i ovennævnte Øjemed, og at saadanne Arealer, naar ikke anden Aftale mellem alle interesserede Parter er truffet, *først skal afleveres, efterhaanden som de løbende Brugskontrakter ophører.*

ad § 3, 4de Stykke. Man maa meget henstille at *ændre Lovforslagets Jordvurderingsregler i Overensstemmelse med Landbokommissionens Forslag.* Thi i Erstatnings-spørgsmaal er Jordskylden en alt for lav Værdimaaler; og den er derhos baade uensartet og ikke endeligt lovfæstet.

ad § 3, 5te Stykke. Ihvorvel Justitsministeren herefter er bemyndiget til at dispensere fra Bestemmelsen om, at der skal afgives indtil $\frac{1}{3}$ af et Majorats Jordareal, synes der dog af Hensyn til de Besiddelser, der kun omfatter en enkelt Hovedgaard, at være Grund til at indrømme dem en egentlig Ret til under visse Forhold at erholde Lempelser med Hensyn til Jordafgivelsen, og det henstilles derfor, at der efter 1ste Punktum indsættes en Bestemmelse om, at *hvis et Majorat bestaar af en enkelt Hovedejendom med tilliggende Huse og Skove, maa Jordafstaaelsen til Staten ikke ske i et saadant Omfang, at Jorden og Avlsbygningerne kommer til at staa i Misforhold til hinanden,* jfr. § 4, 2det Stykke, i Forslaget til Lov om Erhvervelse af Jord til Oprettelse af mindre Landbrug og til Byggepladser m. v.

ad § 4. Forslaget fastsætter almindelig gældende Regler om den Erstatning, der af den afløsende Besidder skal afgives til de nærmeste Successorer, men tillader dog Lensvæsenet „undtagelsesvis“ og „hvor særlige Forhold gør det rimeligt“, at fravige disse Regler. Man kan ikke erkende, at der overhovedet kan tænkes saadanne særlige Forhold. De to — eller (jfr. nedenfor) tre — Personer, som *ved de paagældende Besidderskifter* staar som nærmeste Successorer, har i *alle* Tilfælde nøjagtig samme Ret, og det afgørende Tidspunkt maa netop være ved Besidderskiftet, hvorimod Forholdene paa *Afløsningens* Tid ikke bør have nogen Indflydelse paa Afgørelsen af Successorerens Ret. Der vil da ogsaa savnes virkelige Kriterier for en forskelligartet skønsommæssig Behandling af dette Spørgsmaal; og dette vil kunne medføre Usikkerhed og Splid i Familierne med deraf følgende Ulyst hos Besidderne til at afløse. Vi maa derfor finde det rigtigt, at ensartede Regler kommer til Anvendelse i alle Tilfælde, og at Besidderskiftets Tidspunkt i alle Tilfælde er afgørende for Valget af den til Erstatningen berettigede Successor.

Yderligere finder vi, at den successionsberettigede Slægts Krav ikke er tilfredsstillt ved Erstatning til de to Personer, der efter Successionsordenen først vilde have overtaget Besiddelsen. Vi mener, at ogsaa den 3die Successor bør tages med, saaledes som sket i Landbokommissionens Forslag, og at Halvdelen af den Værdi, som overtages af den afløsende Besidder, bør henlægges til disse 3 Successorer paa samme Maade som foreskrevet i sidstnævnte Forslag.